

Foto: Sven Persson/swelo.se

AVGIFT OCH ANMÄLAN

Kunskapsmötet kostar **125 kronor** inklusive moms per person och betalas i förskott enligt faktura. Avgiften avser fältvandringen på Hans Larssons gård och inkluderar kaffe/te/vatten och surdegsbröd med ost och skinka. Besöket på Olahus arrangeras avgiftsfritt av Hushållningssällskapet Skåne. På Olahus avslutas fältvandringen med kaffe och grillkorv.

Deltagarantalet är begränsat. Anmälan görs senast den **9:e juli** till **Bengt-Göran Carlsson** via e-post: **ordbildarna@telia.com** eller telefon **0761-720186**. Ange namn, adress, telefon och eventuell e-postadress. Deltagarlista och vägbeskrivning skickas ut några dagar i förväg.

VÅRT ÄLSKADE BRÖD är ett projekt för: Ekologisk odling och användning av kultursorter av havre, korn, råg och vete; Ökad biologisk mångfald i odlingslandskapet; Hälsosamma bröd och mat med mycket smak. Projektet leds av utbildningsföretaget OrdBildarna (www.ordbildarna.com) i samarbete med den ideella föreningen Allkorn (www.allkorn.se). Projektet stöds av Region Skånes Miljövärdhetsfond.

Vandring bland kultursorter

Ett kunskapsmöte om försöksodling av kultursorter
på Fulltofta och Olahus

ONSDAGEN DEN 22 JULI, 2015 KL 15.00 – 21.00

START PÅ HANS LARSSONS GÅRD I FULLTOFTA OCH FRÅN 18.30 PÅ OLAHUS GÅRD I STOBY

MEDVERKANDE: Forskaren HANS LARSSON
Besöket på Olahus Gård arrangeras av Hushållningssällskapet Skåne
Rådgivarna STEFAN LUNDMARK och INGELA LÖFQUIST samt Gårdsmästare ULF PETERSSON

Foto: Sven Persson/swelo.se

Fältvandring på Fulltofta och Olahus

Temat för fältvandringen är deltagande evolutionär växtförädling; samarbete och inspiration för variation och mångfald i den egna odlingen.

På Hans Larssons gård i Fulltofta, nordväst om Hörby, sker förädlingen av kultursorter och vi kan till exempel se cirka 200 sorter av vårveete i småparceller. Spelt och emmer finns också bland dessa vårsorter. På Olahus Gård i Stoby, öster om Hässleholm, finns en demonstration av evolutionära höst- och vårsorter. Emmer och spelt finns i både vår- och höstvarianter. Bland de evolutionära sorterna av höstveete finns bland

annat spelt och borstig spelt. Höstsådd enkornsvete finns också i sortimentet.

Sortimentet i år innehåller som vanligt lantsorter och tidig nordisk förädling, men också många nordamerikanska sorter.

En spännande nyhet är det unika Odensåkersfyndet av naket korn som Hans Larson kommer att berätta om. Dessutom får vi se naken havre i försöksodling.

De evolutionära sorterna av höstråg och vårråg är redan spridda bland odlare. På Fulltofta växer de vid sidan av varandra. Hans Larsson jämför de båda sorternas växtsätt och fördelar.

En evolutionär sort är en blandning av sorter som tillsammans kompletterar varandra och utnyttjar jorden bättre än en genetiskt enhetlig sort. Det handlar helt enkelt om att tillföra många gener till en plats och låta naturen göra det mesta av jobbet. Mångfald i fältet är det enda sättet att hindra sjukdomarna att utvecklas. På sikt uppstår också nya korsningar då även vete till en viss del korspollinerar sig. De evolutionära sorterna anpassar sig till platsen och blir vid kontinuerlig odling unika gårdssorter.

Deltagande evolutionär växtförädling bygger på nära samarbete och dialog mellan växtförädlare och odlare. Den deltagande evolutionära växtförädlingen sker i tre steg; från växtförädlarens små parceller på cirka 2 kvadratmeter

Foto: Sven Persson/svelo.se

Gårdsmästaren Ulf Petersson (till vänster) och ekologiske lantbrukaren Per Ola Ohlsson från Vankiva är imponerade av de höstsådda kultursorterna i försöksodlingarna på Olahus Gård strax öster om Hässleholm. Sortmaterialet kommer från forskaren Hans Larsson.

via uppförökning och försök på större parceller om cirka 25 kvadratmeter, till bondens praktiska provodling på den egna gården, följt av odling till avsalu.

Deltagande evolutionär växtförädling karaktäriseras av:

- Större delen av växtförädlingsförsöken är decentraliserade och äger rum på bondens mark
- Beslut i och om försöken tas gemensamt av deltagande bönder, växtförädlare och andra partners
- Försök kan upprepas på många platser, genomföras samtidigt, olika metoder kan användas, liksom olika förädlingsmaterial.
- Bonden deltar som likvärdig partner i urvalsprocessen. Selektion kan göras på olika lokaler oberoende av varandra.

Hans Larsson, här med Fulltofta Råg vid sin sida. En evolutionär sort som det tagit Hans och naturen 15 år att utveckla. Sorten blir över två meter hög, har goda bakningsegenskaper och näringsvärden, ger bröd med mycket god smak. Halmen uppskattas av takläggare.

Hushållningssällskapet Skåne

Hushållningssällskapen har en lång tradition av kunskapsförmedling inom lantbruk, jord, skog, vatten och landsbygdsutveckling. Det första sällskapet bildades på Gotland redan i slutet av 1700-talet. I början av 1800-talet bildades två sällskap i Skåne; Malmöhus respektive Kristianstad. Från den 1:e januari 2015 gick de två samman till Hushållningssällskapet Skåne.

Sällskapet driver utvecklingsprojekt, försöksverksamhet, rådgivning och upplysning. Kristianstad Hushållningssällskap är sedan 2010 också huvudman för Önnestads Gymnasium.

Önnestads Gymnasiet, tradition och förnyelse

Önnestads Gymnasium har en snart 150-årig historia. Skolan började som en folkhögskola med en lantbruksavdelning 1868. I den första årskullen av elever fanns bröderna Ola och Ored Ohlsson som senare skulle ha stor betydelse för skolans utveckling. Skolan har bytt namn och huvudman flera gånger under årens lopp. Idag driver Önnestads Gymnasiet treåriga gymnasielinjer samt Yrkeshögskola inom främst lantbruk. På yrkeshögskolan erbjuds utbildningar till Driftledare och Gårdsmästare. Önnestad är en tätort cirka 13 km nordväst om Kristianstad.

Olahus Gård

Olahus Gård donerades 1930 av bröderna Ola och Ored Ohlssons Stiftelse till Önnestads Lantmannaskola som skolan hette då. Gården omfattar cirka 200 ha och ligger i Stoby cirka 5 km öster om Hässleholm. På gården bedrivs nötköttssuppfödning, växtodling för främst foderproduktion till gårdens djur, samt skogsbruk. Gården, som är en del av Önnestadsgymnasiet, drivs ekologiskt och är KRAV-certifierad sedan 1996.